

Instrukce č. 7/2017

Ministerstva spravedlnosti

ze dne 23. 11. 2017, č.j. 1002/2015-LO-SP,

o postupu při výběru kandidátů na funkci soudce a postupu při předkládání podnětů ke jmenování do funkce soudce

Ministerstvo spravedlnosti (dále jen „ministerstvo“)

s ohledem na zákonné podmínky jmenování do funkce soudce,

s ohledem na neurčité právní pojmy, kterými jsou vymezeny zákonné podmínky,

v souladu se zákonem o soudech a soudcích,

a vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Za fungování justice, včetně jmenování soudců, je primárně odpovědná vláda, respektive její odpovědný člen, tedy ministr spravedlnosti.
- (2) Zákon o soudech a soudcích stanoví předpoklady pro výkon funkce soudce. Soudcem může být ustanoven státní občan České republiky, který je plně svéprávný a bezúhonný, který má vysokoškolské právnické vzdělání, jestliže jeho zkušenosti a morální vlastnosti dávají záruku, že bude svou funkci řádně zastávat, v den ustanovení dosáhl věku minimálně 30 let a souhlasí se svým ustanovením za soudce.
- (3) Předpoklady, které jsou vymezeny neurčitými právními pojmy, jako jsou „zkušenosti a morální vlastnosti“ a „řádny výkon funkce“, dávají veřejné moci, v rámci kontroly naplnění zákonných podmínek, určitou míru uvážení.
- (3) Státní moc je oprávněna a zároveň povinna kontrolovat splnění souboru podmínek.
- (4) Ministr spravedlnosti je oprávněn a zároveň povinen odmítnout návrh na jmenování kandidáta, u kterého na základě úvahy odpovídající pravidlům správního uvážení v materiálním právním státě dospěje k závěru, že by jeho „zkušenosti a morální vlastnosti“ nedávaly „záruku, že bude svou funkci řádně zastávat“.
- (5) Aby byla zajištěna jednotná vysoká úroveň kandidátů na funkci soudce v celé České republice a zamezilo se rozdílům v jednotlivých krajích, je nezbytné přijmout pravidla pro výběr kandidátů na funkci soudce.
- (6) Ministr spravedlnosti bude považovat za kandidáty splňující předpoklad zkušeností a

morálních vlastností, které dávají záruku, že bude funkci soudce řádně zastávat, pouze ty osoby, které prošly transparentním procesem podle této instrukce.

stanoví:

ČÁST PRVNÍ

ÚVODNÍ USTANOVENÍ

§ 1

(1) Instrukce upravuje postup ministra spravedlnosti (dále jen „ministr“) a předsedů soudů při výběru, navrhování a jmenování soudců okresních a krajských soudů jako soudů prvního stupně.

(2) Ministr předloží pouze ty podněty předsedy krajského soudu na jmenování do funkce soudce, kterým předcházela postup výběru podle této Instrukce.

ČÁST DRUHÁ

VÝBĚROVÉ ŘÍZENÍ NA POZICI KANDIDÁTA NA FUNKCI SOUDCE

Výběrové řízení

§ 2

(1) Výběrové řízení vyhlašuje Justiční akademie nejméně 30 dnů před termínem stanoveným k podání přihlášky.

(2) Vyhlášení výběrového řízení se zveřejňuje na internetových stránkách Justiční akademie a ministerstva.

(3) Vyhlášení výběrového řízení musí obsahovat

- a) označení obvodu krajského soudu a předpokládaný počet volných funkčních míst,
- b) termín pro podání přihlášky do výběrového řízení, a
- c) odkaz na informace o výběrovém řízení a na formulář přihlášky do výběrového řízení.

§ 3

(1) Výběrové řízení zahrnuje posouzení přihlášky, písemnou část, ústní část a psychologicko-diagnostické vyšetření (dále jen „vyšetření“).

(2) Uchazeč o pozici kandidáta na funkci soudce (dále jen „uchazeč“) má právo být informován o kritériích hodnocení a o jím dosažených výsledcích ve výběrovém řízení. Podrobnosti o vyšetření nad rámec stanovený metodikou vyšetření je oprávněn sdělit uchazeči na jeho žádost mimo výběrové řízení pouze ten, kdo vyšetření prováděl.

§ 4

Příhláška

(1) Příhlášku podává uchazeč na předepsaném formuláři ve lhůtě stanovené ve vyhlášení výběrového řízení. Lhůta pro podání je zachována, je-li přihláška poslední den lhůty doručena Justiční akademii.

(2) K přihlášce uchazeč připojí, a to v počtu vyhotovení určených ve vyhlášení výběrového řízení,

- a) doklady o dosaženém vzdělání,
- b) výpis z evidence Rejstříku trestů ne starší než tři měsíce,
- c) osvědčení o vykonání odborné justiční zkoušky,
- d) strukturovaný životopis,
- e) motivační dopis, a
- f) případně další náležitosti stanovené zvláštním právním předpisem¹.

(3) Justiční akademie posoudí úplnost přihlášky a podkladů. Nepředloží-li uchazeč řádně vyplněnou přihlášku nebo podklady podle odstavce 2, vyzve Justiční akademie uchazeče k doplnění přihlášky a stanoví lhůtu k doplnění. Nebude-li přihláška ve lhůtě doplněna, bude uchazeč z výběrového řízení vyřazen. O vyřazení z výběrového řízení se uchazeč vyrozumí.

(4) Pro potřeby výběrového řízení si komise pro výběr kandidátů na funkci soudce může opatřit i další podklady o uchazeči. O těchto podkladech musí být uchazeč informován, musí být uchazeči předloženy k nahlédnutí a musí být uchazeči umožněno se k nim vyjádřit.

§ 5

Předpoklad odborné justiční zkoušky

(1) Uchazeč musí splňovat předpoklad složení odborné justiční zkoušky nejpozději v den konání písemné části výběrového řízení.

(2) Za odbornou justiční zkoušku se považuje též advokátní zkouška, závěrečná zkouška právního čekatele, notářská zkouška a odborná exekutorská zkouška a zkoušky podle § 184 zákona o soudech a soudcích. Stejně účinky má výkon funkce soudce Ústavního soudu alespoň po dobu 2 let.

§ 6

Písemná část

(1) Písemná část výběrového řízení se koná nejpozději do 30 dnů ode dne, ke kterému uplynula lhůta pro podání přihlášky.

(2) Písemnou část zajišťuje a organizuje Justiční akademie.

¹ Zákon č. 451/1991 Sb., kterým se stanoví některé další předpoklady pro výkon některých funkcí ve státních orgánech a organizacích České a Slovenské Federativní Republiky, České republiky a Slovenské republiky, ve znění pozdějších předpisů.

§ 7

(1) Písemná část výběrového řízení se koná formou případové studie. Předmětem případové studie je řešení modelové situace.

(2) Uchazeč si zvolí oblast práva, v rámci které vypracuje případovou studii. Případové studie je možné vypracovat v oblasti trestního práva, správního práva nebo civilního práva.

(3) Jako pomůcku je uchazeč oprávněn použít právní informační systém poskytnutý ministerstvem.

(4) Písemná část trvá nejdéle 8 hodin.

§ 8

Zadání případové studie

(1) Zadání případové studie vychází z ustálené judikatury a z právně složitých případů projednaných soudy, majících po právní stránce zásadní význam.

(2) Zadání případové studie zpracovává pracovní skupina pro případové studie (dále jen „pracovní skupina“).

(3) Členy pracovní skupiny jmenuje ministr z řad soudců Ústavního soudu, nejvyšších soudů a ostatních soudů, odborníků právní teorie a zaměstnanců ministerstva. V pracovní skupině mají soudci většinu.

(4) Zadání schvaluje ministrem pověřený člen nebo členové pracovní skupiny.

(5) O obsahu konečného znění zadání případové studie jsou zpracovatel a osoby podílející se na vypracování znění zadání případové studie povinny zachovávat mlčenlivost.

Hodnocení písemné části

§ 9

(1) Případová studie je hodnocena dvěma hodnotiteli podle metodiky Justiční akademie schválené ministerstvem.

(2) Hodnotitel při hodnocení případové studie hodnotí schopnost uchazeče určit podstatu právního problému obsaženého v zadání, znalost judikatury, způsob interpretace právních norem, způsob argumentace, posuzuje odbornou úroveň řešení zadaného problému, znalosti ve stanovených oblastech a úroveň vypracování.

(3) Případová studie je hodnocena 0 až 100 body.

(4) Hodnotitelé provádějí hodnocení případové studie samostatně. Ve vztahu k uchazeči i sobě navzájem provádějí hodnotitelé hodnocení případové studie anonymně.

§ 10

(1) Hodnotitel vyhotoví k hodnocené případové studii posudek, který obsahuje identifikační číslo případové studie, stručné posouzení případové studie, bodové hodnocení případové studie, datum vyhotovení posudku a jméno hodnotitele.

(2) Posudek hodnotitel vypracuje ve lhůtě stanovené Justiční akademií.

§ 11

(1) Celkové hodnocení případové studie je určeno jako aritmetický průměr bodových hodnocení případové studie obou hodnotitelů.

(2) Pokud se posudky hodnotitelů v bodovém ohodnocení liší více jak o 20%, je případová studie předložena třetímu hodnotiteli.

(3) Celkové hodnocení případové studie, v případě přiřazení třetího hodnotitele, je určeno jako aritmetický průměr bodových hodnocení případové studie všech hodnotitelů.

§ 12

Hodnotitelé

Justiční akademie určí hodnotitele z řad členů pracovní skupiny, kteří provedou hodnocení případové studie vypracované uchazečem při písemné části zkoušky, a to s ohledem na předmět případové studie.

§ 13

Vyrozumění o výsledku písemné části

(1) O výsledku písemné části vyrozumí Justiční akademie uchazeče na svých internetových stránkách.

(2) Součástí vyrozumění uchazečů, kteří postoupili do ústní části výběrového řízení, je také informace o termínu konání ústní části a o předpokládaném složení komise pro výběr kandidátů na funkci soudce.

§ 14

Počet postupujících uchazečů

(1) K ústní části postoupí počet uchazečů odpovídající trojnásobku předpokládaného počtu volných funkčních míst v pořadí podle nejvyššího počtu dosažených bodů v písemné části, minimálně však dvacet uchazečů. Pokud v písemné části uspěje méně než dvacet uchazečů, postupují k ústní části všichni úspěšní uchazeči.

(2) K ústní části postoupí také všichni uchazeči, kteří dosáhli stejného počtu bodů jako poslední postupující uchazeč.

(3) Justiční akademie stanoví minimální počet bodů, které je nutné získat pro postup do ústní části výběrového řízení.

Vyšetření

§ 15

(1) Uchazeč, který postoupí do ústní části výběrového řízení, podstoupí vyšetření. Vyšetření provádějí odborná psychologická pracoviště vybraná ministerstvem.

(2) Cílem vyšetření je posouzení vlastností a dalších osobnostních předpokladů uchazeče pro výkon funkce soudce (dále jen "osobnostní způsobilost"); požadavky na osobnostní způsobilost uchazečů a rozsah způsobu jejího hodnocení určuje ministerstvo s přihlédnutím k poznatkům získaným od Justiční akademie, soudů a státních zastupitelství v metodice vyšetření.

§ 16

(1) Vyšetření zajišťuje Justiční akademie, která zašle odbornému psychologickému pracovišti přihlášku uchazeče a případně další podklady.

(2) Výsledek vyšetření uchazeče se hodnotí stupni „doporučuje se“, „doporučuje se s výhradou“ a „nedoporučuje se“. Součástí výsledku vyšetření je charakteristika osobnostní způsobilosti v rozsahu stanoveném metodikou vyšetření.

(3) Výsledek vyšetření „doporučuje se“ nebo „doporučuje se s výhradou“ je jedním z podkladů pro ústní část výběrového řízení.

(4) Uchazeč nemusí podstoupit vyšetření v případě, že takové vyšetření absolvoval s výsledkem „doporučuje se“ nebo „doporučuje se s výhradou“ v předchozích 5 letech; to neplatí, pokud uchazeč s výsledkem vyšetření „doporučuje se s výhradou“ hodlá podstoupit vyšetření nové.

§ 17

(1) Odborné psychologické pracoviště zašle neprodleně výsledky vyšetření spolu s přihláškou a dalšími podklady Justiční akademii k dalšímu postupu.

(2) Za účelem zjištění podrobnější informace o výsledku vyšetření uchazeče nad rámec stanovený metodikou vyšetření požádá Justiční akademie o vyjádření odborné psychologické pracoviště, které vyšetření uchazeče provedlo.

(3) Podrobnější informace o výsledku vyšetření uchazeče je odborné psychologické pracoviště oprávněno sdělit pouze na základě předchozího písemného souhlasu uchazeče, o jehož vyšetření se jedná, a to v rozsahu uchazečem v písemném souhlasu vymezeném; přitom je třeba dbát důsledné ochrany osobních údajů podle zvláštního právního předpisu.

§ 18

Komise pro výběr kandidátů na funkci soudce

(1) Komise pro výběr kandidátů na funkci soudce (dále jen „komise“) provádí výběr kandidátů na funkci soudce.

(2) Komise má 5 členů, které jmenuje a odvolává ministr z řad soudců, zaměstnanců ministerstva a dalších odborníků právní teorie a praxe. Ministr jmenuje také náhradníky. V komisi mají soudci většinu.

(3) Předsedu komise jmenuje ministr.

§ 19

Ústní část

- (1) Ústní část výběrového řízení se koná formou pohovoru před komisí.
- (2) Pohovor před komisí se koná nejpozději 60 dní po konání písemné části. Pohovor před komisí je veřejný.
- (3) Komise je seznámena s výsledky a s obsahem písemné části výběrového řízení a výsledkem vyšetření.

§ 20

Jednání komise

- (1) Komise může jednat jen v přítomnosti všech členů.
- (2) Jednání komise řídí předseda. Předseda komise dbá na nestrannost jednání komise, na řádné projednání a na správnost zápisu o jednání komise.

§ 21

Námitka podjatosti

(1) Nejpozději před zahájením pohovoru může uchazeč vznést vůči členovi komise námitku podjatosti. O námitce rozhodnou hlasováním zbývajících členové komise většinou hlasů, předseda má 2 hlasy. V případě, že se jedná o vyloučení předsedy, má 2 hlasy člen určený losem. Je-li námitce vyhověno, podjatý člen komise se pohovoru nezúčastní. Hodnotící body podjatého člena se rozdělí ostatním členům komise, předsedovi čtyři body, zbylým členům každému dva body. V případě vyloučení předsedy členové zvolí nového předsedu, kterému náleží čtyři body.

(2) Je-li námitka podjatosti vznesena vůči nejméně dvěma členům komise současně, rozhodne o námitce předseda komise bez zbytečného odkladu. Je-li námitka podjatosti vznesena vůči členovi komise a předsedovi, rozhodne o námitce ministr bez zbytečného odkladu. Výběrové řízení se na dobu do rozhodnutí o námitkách přeruší. Pro pohovor Justiční akademie stanoví jiný vhodný termín. Je-li námitce vyhověno, nahradí vyloučené členy komise ministrem určenými náhradníci.

§ 22

Pohovor

- (1) Uchazeči přistupují před komisí jednotlivě v pořadí určeném losem.
- (2) Při pohovoru kladou členové komise uchazeči otázky zaměřené na případovou studii a dále také otázky zaměřené na odbornou stránku výkonu funkce soudce a na jeho osobnostní předpoklady pro výkon funkce soudce.
- (3) Odpovědi uchazeče, včetně celkového vystupování a vyjadřování, hodnotí každý člen komise samostatně přidělením 0 až 10 bodů. Bodové hodnocení uchazeče každý člen komise písemně odůvodní. Žádný z členů komise se nesmí zdržet hodnocení uchazeče.
- (4) Doba trvání pohovoru jednoho uchazeče nepřesáhne dvě hodiny.

§ 23

Zápis

O jednání komise se vyhotoví stručný zápis, který obsahuje jména členů komise, jméno uchazeče, případné vznesení námitky podjatosti členů komise a rozhodnutí o ní a uvedení celkového počtu dosažených bodů. Zápis podepisují všichni členové komise a zapisovatel.

§ 24

Neúčast uchazeče

(1) Pokud se uchazeč nemůže ze závažných důvodů dostavit ve stanoveném termínu k písemné nebo ústní části výběrového řízení a svoji neúčast do 5 dnů ode dne termínu konání písemné nebo ústní části výběrového řízení Justiční akademii písemně omluví, Justiční akademie mu stanoví náhradní termín.

(2) Uchazeče, který se bez důvodné omluvy nedostaví k písemné nebo ústní části výběrového řízení, Justiční akademie z výběrového řízení vyřadí. Vyřazen bude i uchazeč, který se nedostaví k náhradnímu termínu pohovoru. O vyřazení se uchazeč vyrozumí.

§ 25

Výsledky výběrového řízení

(1) Komise určí konečné pořadí uchazečů v návaznosti na bodové hodnocení ve všech etapách výběrového řízení.

(2) Konečné pořadí se určí spojením seznamu uchazečů seřazených podle získaných bodů v písemné části a seznamu uchazečů seřazených podle získaných bodů v ústní části.

(3) Výsledky výběrového řízení zveřejní Justiční akademie na svých internetových stránkách.

(4) Úspěšní uchazeči si podle svého pořadí zvolí obvod krajského soudu a okresní soud, u kterého budou vykonávat přípravu na funkci soudce.

(5) S úspěšným uchazečem, který vykonává funkci justičního čekatele, uzavře předseda soudu pracovní smlouvu podle § 116 zákona o soudech a soudcích. S úspěšným uchazečem, který vstupuje do justice, uzavře předseda soudu pracovní smlouvu jako s vyšším soudním úředníkem. S úspěšným uchazečem, který vykonává funkci asistenta soudce, uzavře předseda soudu pracovní smlouvu jako s vyšším soudním úředníkem.

ČÁST TŘETÍ

SIMULOVANÉ JEDNÁNÍ A JUSTIČNÍ KOMISE

§ 26

Simulované jednání

(1) Simulované jednání slouží k ověření praktických dovedností pro výkon funkce

soudce.

(2) Simulované jednání se koná u krajského soudu, do jehož obvodu spadá okresní soud, ke kterému má být kandidát na funkci soudce přidělen po složení slibu.

(3) Při simulovaném jednání se zjišťují znalosti a dovednosti zejména v oblasti osobní interakce, způsobu vystupování, vyjadřování, vedení jednání, etického chování, komunikace a aktivního naslouchání.

(4) Simulované jednání se koná jako civilní, trestní nebo správní jednání. Kandidát na funkci soudce absolvuje simulované jednání podle pravděpodobného zařazení po přidělení na konkrétní úsek daného soudu.

§ 27

Doba přípravy

(1) Kandidát na funkci soudce se simulovaného jednání zúčastní nejdříve po uplynutí dvou let od jeho výběru na pozici kandidáta na funkci soudce.

(2) Ministr může, na návrh předsedy soudu, zkrátit dobu podle odstavce 1 až na tři měsíce kandidátovi na funkci soudce, který je uznávaným odborníkem z jiné právní profese, ve které působil nejméně po dobu 10 let.

§ 28

Oznámení o konání simulovaného jednání a neúčast kandidáta

(1) Kandidáti na funkci soudce jsou vyrozuměni o konání simulovaného jednání nejméně 30 dní před jeho konáním.

(2) Kandidátovi na funkci soudce jsou dány k dispozici podklady pro simulované jednání nejpozději jeden týden před konáním simulovaného jednání.

(3) Pokud se uchazeč ze závažných důvodů nemůže zúčastnit simulovaného jednání a svoji neúčast písemně omluví, stanoví mu předseda krajského soudu náhradní termín simulovaného jednání.

(4) Kandidát na funkci soudce, který se bez důvodné omluvy nedostaví na simulované jednání, se považuje za neúspěšného kandidáta.

§ 29

Justiční komise

(1) Justiční komise hodnotí průběh simulovaného jednání.

(2) Justiční komise má 5 členů, které z řad soudců jmenuje předseda krajského soudu, u něhož má simulované jednání probíhat.

(3) Předseda krajského soudu jmenuje předsedu justiční komise.

§ 30

Stáž

(1) Součástí přípravy kandidáta na funkci soudce, který přípravu vykonává u

okresního soudu, je stáž u krajského soudu v rozsahu nejméně 6 měsíců. Součástí přípravy kandidáta na funkci soudce, který přípravu vykonává u krajského soudu, je stáž u vrchního soudu v rozsahu nejméně 6 měsíců.

(2) V případě zkrácení doby přípravy se rozsah stáže upraví úměrně tomuto zkrácení.

§ 31

Stanoviska

(1) Justiční komise si zajistí stanoviska soudců, ke kterým byl kandidát na funkci soudce v průběhu přípravy přidělen, a stanovisko předsedy senátu soudu, u kterého kandidát na funkci soudce vykonal stáž.

(2) Stanoviska podle odstavce 1 jsou podmínkou pro účast v simulovaném soudním jednání. Stanoviska musí být všem členům justiční komise doručena před konáním simulovaného jednání.

§ 32

Průběh simulovaného jednání

(1) Simulované jednání je veřejné.

(2) Předseda justiční komise dbá na nestrannost jednání komise, na řádné projednání, na řádné posouzení kandidátů na funkci soudce a na správnost zápisu o jednání.

§ 33

Hodnocení

(1) Justiční komise hodnotí vedení simulovaného jednání, aplikaci procesních předpisů a celkové vystupování, vyjadřování a projev kandidáta na funkci soudce.

(2) Slovní hodnocení schválí justiční komise většinou hlasů.

(3) V případě negativního hodnocení kandidáta na funkci soudce předseda krajského soudu nepředloží podnět ke jmenování do funkce soudce. Kandidát na funkci soudce může simulované jednání opakovat maximálně jednou.

(4) Hodnocení kandidáta na funkci soudce je součástí podnětu ke jmenování do funkce soudce.

ČÁST ČTVRTÁ

NÁVRH NA JMENOVÁNÍ DO FUNKCE SOUDCE

Podnět ke jmenování

§ 34

(1) Podnět ke jmenování kandidáta na funkci soudce předloží předseda krajského soudu ministrově poté, co kandidát na funkci soudce absolvoval simulované jednání.

(2) Podnět ke jmenování musí obsahovat tyto údaje o navrhovaném uchazeči:

- a) jméno, příjmení a titul,
- b) bydliště,
- c) datum narození,
- d) označení soudu, u kterého má být funkce vykonávána.

(3) Podnět ke jmenování musí být vždy odůvodněn.

(4) K podnětu musí být připojena strukturovaná profesní charakteristika uchazeče a slovní hodnocení ze simulovaného jednání před justiční komisí.

§ 35

(1) Ministr předloží návrh na jmenování do funkce soudce, jsou-li splněny všechny stanovené podmínky a nebrání-li jmenování aktuální personální situace u dotčeného soudu nebo nedozví-li se ministr o okolnostech, které vhodnost navrženého soudce zpochybňují a které nebyly známy v průběhu výběrového řízení.

(2) O důvodech, pro které nebyl uchazeč předložen na jmenování do funkce, ministr vyrozumí uchazeče a předsedu krajského soudu, který jmenování soudce navrhl.

ČÁST PÁTÁ PŘECHODNÁ A ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

§ 36

Tato instrukce se nepoužije na 123. a 124. jmenovací etapu soudců.

§ 37

Na justiční čekatele přijaté do přípravné služby přede dnem nabytí účinnosti této instrukce se § 27 nepoužije.

§ 38

(1) Doba přípravy podle § 27 u kandidáta na funkci soudce, který vykonává nebo v posledních 7 letech vykonával funkci asistenta soudce alespoň 5 let, trvá 6 měsíců.

(2) Doba přípravy podle § 27 u kandidáta na funkci soudce, který vykonává nebo v posledních 5 letech vykonával funkci asistenta soudce alespoň 3 roky, trvá 12 měsíců.

(3) Doba přípravy podle § 27 u kandidáta na funkci soudce, který vykonává funkci vyššího soudního úředníka alespoň 5 let, trvá 12 měsíců.

§ 39

Tato instrukce nabývá účinnosti dnem 1. ledna 2018.

Ministr spravedlnosti:

JUDr. Robert Pelikán, Ph.D.